

har ganske naturligt været holdt tilbage med Hensyn til Arbejdet paa dette Omraade af Hensyn til den stadig forestaaende Reform af den almindelige borgerlige Strafferetspleje, idet der jo ogsaa paa den har været arbejdet i Marenes Løb paa forstellige Maader, og det er jo alle bekendt, at i dette Øjeblik foretager en Kommission, Processkommissionen, en fornyet Bearbejdelse af Sagen til endelig Fremme gennem Rigsdagen. Man har bestandig ment, at den militære Retspleje burde gaa Haand i Haand med den borgerlige og altsaa i større eller mindre Omfang følge det Spor, i hvilket Reformationen paa den borgerlige Omraade vil blive gennemført. Den samme Betragtning har ført til, at naar jeg nu tillader mig at røre ved Sagen, har jeg ingenlunde dristet mig til at fremlægge noget af de tidligere udarbejdede Forslag paa dette Omraade. Ej heller og naturligvis langt mindre har jeg forsøgt paa i denne Sag at tilvejebringe noget ved eget Initiativ. Men derimod har jeg søgt at fremdrage et enkelt Punkt, som det forekommer mig maatte kunne løses ogsaa i Forbindelse med den nu bestaaende Ordning af Retsplejen ved Krigsretterne. Jeg vil benytte Lejligheden til at henstille til den ærede Krigsbestyrelse, om der ikke maatte være Anledning til netop nu, medens Processkommissionen forbereder Reformationen af den borgerlige Retspleje, at lade et lignende forberedende Arbejde finde Sted med Hensyn til den militære, idet jeg gaar ud fra, at det fornuftigvis maa være alles Hensigt, naar Reformationen af den borgerlige Retspleje er gennemført, at lade en Reform af den militære følge efter, hvad enten man vil lade den komme ganske i samme Støbning som den civile eller deri vil foretage forskellige Forandringer. Men det er indlysende, at skal et saadant Arbejde gøres, forudsætter det en Forberedelse, som vistnok ikke kan indskrænke sig til at bygge paa det een Gang tilvejebragte Forslag herom, idet — jeg skal kun gentage det — saa vel Forslaget fra 1850 som det fra 1869 jo var meget langt fra at gennemføre Grundlovens Krav paa dette Omraade.

Det Punkt, jeg har tænkt mig, at det maatte være muligt at gennemføre i Forbindelse med den nuværende Ordning, er det, som det lille Lovforslag gaar ud paa, nemlig Indførelse af Forsvar ved Krigsretterne. Som den nuværende Ordning er, have jo Auditørerne den dobbelte Opgave at være baade Anklager og Forsvarer for Retten. Jeg skal paa ingen Maade fremsætte nogen Tvivl om den Samvittighedsfuldhed, hvormed disse Embedsmænd varetage deres Em-

bedspligter overfor Retten. Men det er jo allerede i sig selv en for den naturlige Opfattelse noget nær uløselig Opgave at fyldestgøre begge disse Formaal, paa en Gang at være Anklager og Forsvarer. Hvor godt det end utvivlsomt gøres efter vedkommendes bedste Skøn og bedste Overbevisning, efterlader det i alt Fald i den offentlige Mening en Tvivl, som ikke tjener til Støtte for Resultatet af Krigsrettens Overvejelse. Jeg tror, at den offentlige Mening i det hele vil føle sig betrygget i større Grad end hidtil, naar der ogsaa over for Krigsretterne er givet Udgang til at gennemføre det almindelige menneskelige Krav, at ingen tilfaldt maa dømmes uden et særligt Forsvar. Det ligger i Sagens Natur, at naar jeg har troet det rigtigst at indskrænke Forslaget til dette ene Punkt, har jeg ikke kunnet berøre den øvrige Processform for Krigsretterne og altsaa heller ikke den Maade, hvorpaa Forslaget skulde komme til at gribe ind i Rettergangen, eller med andre Ord, at altsaa Rettergangen fremdeles efter det foreliggende Forslag maatte vedblive at være i det væsentlige skriftlig, dog paa den særegne Maade, hvorpaa den skriftlige Procedure gennemføres for Krigsretterne. Man kunde vel sige, at det er et blandet Forhold, dels skriftlig, dels mundtlig Procedure. Jeg har ikke berørt dette, og jeg gaar ud fra, at med Hensyn til den Del, Forslaget vil komme til at have i Krigsretternes Forhandlinger, vil den Rettefor blive fulgt, som nu er den gældende. For øvrigt er Forslaget bygget paa det af N. W. Scheel udarbejdede Udfast af 1850, modificeret ved et af ham senere udarbejdet Forslag af 1869. Det er dette Udfast, jeg paa disse Punkter væsentlig har fulgt uforandret. Jeg skal dog gøre opmærksom paa et Par Punkter, hvor jeg har troet at kunne foreslå at gaa noget videre, end Scheel i sin Tid gjorde. Hans Forslag af 1850 gaar nemlig i det Punkt, som er det for øvrigt mest tiltalende i hans Forslag, nemlig med Hensyn til Indførelsen af Forsvar ved Krigsretterne overhovedet, ud paa at ordne det saaledes, at der af det offentlige, af Overøvrigheden, bestikkes Forsvar for de tiltalte i alle Sager, der angaa Forbrydelser, som kunne medføre Livsstraf, Strafarbejde, Fæstningsstraf og Embedsfortabelse, hvorimod han over for alle Tilfælde af ringere Betydning, altsaa saadanne, der kun give Anledning til en ringere Straf, ikke vil have af det offentlige bestiktede Forsvarere, men derimod nøjes med at give den tiltalte Udgang til selv at antage en Forsvarer. Dette er jo en Udskillelse, som ikke faar saa overmaade meget at betyde, naar det i begge Tilfælde kan